

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา
โดมประดิษฐ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
Technological Leadership of School Administrators in Dom Pradit
Network Group under the Jurisdiction of Ubon Ratchathani
Primary Educational Service Area Office 5

มูทิตา แก้ววงษา¹, สุรางคณา มั่นยานนท์²
Muthita Kaewwongsa¹, Surangkana Manyanon²
¹⁻² มหาวิทยาลัยราชธานี
¹⁻² Ratchathani University
¹Email: poynoiiz25@gmail.com

Received : March 31, 2024;

Revised : August 18, 2024;

Accepted : August 22, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารและเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ประชากรที่ใช้การวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูรวม 10 โรงเรียน จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่าและแบบสอบถามปลายเปิด มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 แบบศึกษาความแปรปรวนได้ และความเหมาะสมมีค่า IOC อยู่ระหว่าง .67-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาและหาค่าความถี่

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามลำดับ
- 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า 1. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยี มีการสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกันนานนโยบายสู่การปฏิบัติโดยการบูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและในชีวิตประจำวัน 3. ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีอยู่เสมอ 4. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองด้านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่เสมอ 5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหาร

สถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ใช้เทคโนโลยีในทางที่สร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีและเคารพกฎกติกาตลอดจนไม่ให้เกิดโทษต่อตนเองและผู้อื่น

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี

Abstract

This research aimed to assess the level of technological leadership among school administrators and to formulate guidelines for enhancing their technological leadership skills. The study population consisted of educational institution administrators and teachers from 10 schools, totaling 123 participants. Data were collected using a questionnaire, and statistical analysis included percentages, averages, standard deviation, content analysis, and frequency.

The findings revealed that: 1) The overall level of technological leadership among administrators was high. Upon closer examination, all aspects were found to be at a high level. Specifically, the aspects ranked in descending order of average scores were Digital Citizenship, Excellence in Professional Practice, Systemic Improvement, Visionary Leadership, and Digital-Age Learning Culture. 2) Guidelines for developing technological leadership among school administrators include: 1) Visionary Leadership: Administrators should engage in continuous learning to enhance their understanding of technology and collaborate with networks to implement policies tailored to the context of their educational institution. 2) Digital-Age Learning Culture: Administrators should promote the integration of technology in teaching, learning, and daily activities among teachers and staff. 3) Excellence in Professional Practice: Administrators should encourage ongoing training and self-improvement in technology usage among teachers and staff. 4) Systemic Improvement: Administrators should actively participate in professional development opportunities related to digital technology. 5) Digital Citizenship: Administrators should serve as role models by using technology in a creative, ethical, and responsible manner, emphasizing the importance of adhering to rules and avoiding harm to oneself and others.

Keywords: Technological Leadership, School Administrators

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 65 ได้กล่าวไว้ว่า ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร การศึกษานั้น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะการบริหารจัดการยุคใหม่นั้นต้องมีการควบคู่ไปกับการบริหารจัดการ ICT ด้วย เพราะฉะนั้นแนวทางในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตั้นนั้นต้องรู้จักปรับตัว และมีความพร้อมที่จะยอมรับและจัดการกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา ซึ่งบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโลกยุคปัจจุบันได้พัฒนามาถึงขั้นที่มีความซับซ้อนและ

หลากหลาย จนกระทั่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของโลก ไปจนถึงการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ความเป็นโลกาภิวัตน์และสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ในมิติต่าง ๆ เกิดขึ้นได้ และยังคงเดินหน้าพัฒนาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2554) การปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 และมีการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันและส่งเสริมให้ประชากรมีความสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้ต่างได้อย่างทั่วถึง ประชากรมีความสามารถในการพัฒนาองค์ความรู้และสร้างปัญญาที่เพิ่มขึ้น มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารและระบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่มาใช้กันอย่างแพร่หลาย ดังนั้น การจัดระบบการศึกษาของประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องมีการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพคนและเตรียมกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ ต้องมีการปรับหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่น หลากหลาย เพื่อนำไปพัฒนาศักยภาพและขีดจำกัดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะที่หลากหลาย มีความรู้ความสามารถ และมีสมรรถนะที่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างเสรีแบบไร้พรมแดนในยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0 (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579, 2560)

การพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การศึกษา จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้มีการบัญญัติหลักในการปฏิรูปการศึกษาของชาติไว้หลายด้านด้วยกัน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังที่ได้ปรากฏอยู่ในหมวด 9 ที่มีความสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ซึ่งได้มีการกำหนดแบบแผนยุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยี คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) มีการมุ่งเน้นให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญอย่างมากในยุคปัจจุบันและนอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีคือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นยุทธศาสตร์ขยายโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ที่มุ่งหวังให้การบริการการศึกษาแก่ผู้เรียน ทุกกลุ่มทุกวัยในระดับที่เหมาะสมกับสภาพบริบท และสภาพพื้นที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้าน การเข้าถึงการให้บริการและด้านความเท่าเทียม และยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ที่มีความมุ่งหวังให้คนไทยมีโอกาสได้รับการศึกษา ได้เกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการศึกษา ซึ่งเป็นตอบสนองต่อการพัฒนาในด้านการเข้าถึง การให้บริการ ด้านความเท่าเทียม และด้านประสิทธิภาพ (วสันต์ชัย สดคมขำ, 2563)

กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาภาคบังคับ มีโรงเรียนที่รับผิดชอบในกลุ่มเครือข่ายจำนวน 10 โรงเรียน มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ก้าวทันเทคโนโลยี คุณธรรมนำความรู้ เป็นอยู่อย่างไทย ก้าวไกลสู่มาตรฐานสากล แต่จากการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหลายหน่วยงานที่ผ่านมา พบว่า ผู้เรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ขาดทักษะในการใช้ชีวิต

และเทคโนโลยี เนื่องจากปัญหาหลากหลายประการ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดในการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ภาวะผู้นำเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำไปสู่คุณภาพของผู้เรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงชันมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา (ชัยวัฒน์ ผ่องสังข์และศีกฤทธิ์ ศิลาลัย, 2564)

จากปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีตามกรอบ มาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาของสมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education: ISTE, 2019) ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพื่อทราบถึงภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลและแนวทาง ในการพัฒนาการบริหารงานโดยใช้ทักษะภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารให้เป็นผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการขับเคลื่อนการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทาค้นคว้า แนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปไว้ดังนี้

ตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ให้ความหมายของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีไว้แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะสรุปความหมายของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีได้ดังนี้

Sharon Coatney (2010) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการจะปรับปรุง พัฒนาเทคโนโลยีทั้งระบบตามวิสัยทัศน์ที่ได้ กำหนดไว้ คอยอำนวยความสะดวกด้วยการจัดหา ปรับปรุง ซ่อมแซมและแก้ไขอุปกรณ์ทาง อิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพที่สูงสุด

Rosemary Papa (2011) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องการผู้นำที่มีการวางแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีที่ครอบคลุม สามารถดำเนินการตามแผนนั้นได้ มีการพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียน พร้อมทั้งจัดหาฮาร์ดแวร์ (hardware) และ

ซอฟต์แวร์(software) เพื่อการจัดการเรียนการสอน สามารถตัดสินใจจากฐานข้อมูล (data-based) ที่มีความปลอดภัย ต้องเป็นผู้นำที่มีทั้งความรู้และความมุ่งมั่นให้สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และทันสมัย ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์และทักษะในการบริหารจัดการ ตระหนักถึงการจัดการ เรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยี เข้าใจถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งสามารถ สร้างทีมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน

Helen Crompton (2018) ได้กล่าวว่า ผู้นำยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้นำที่มีความต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาจากรูปแบบเดิมที่ผ่านมาในอดีต ด้วยการใช้เทคโนโลยีในการสร้างปฏิสัมพันธ์และเพิ่มโอกาสทางการเรียนรู้

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำองค์กรที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้และบูรณาการในการบริหารจัดการองค์กร มีการจัดหาอุปกรณ์สื่อที่หลากหลายทางเทคโนโลยี และสื่อทางเทคโนโลยีที่จัดหาต้องมีความเหมาะสม มีความทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้งาน เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีของบุคลากรขององค์กรได้อย่างทั่วถึง พร้อมทั้งส่งเสริม สิ่งอำนวยความสะดวก มีการผลักดันและสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรและสมาชิกในองค์กรให้ได้ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์กรให้พร้อมรับความท้าทายที่เกิดจาก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอยู่เสมอ

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีกรอบแนวคิดที่สำคัญในลักษณะของกระบวนการและวิธีการศึกษาวิจัย รวมทั้งผลลัพธ์จากการศึกษา ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์
2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุค ดิจิทัล
3. ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ
4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ
5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์
2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุค ดิจิทัล
3. ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ
4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ
5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตามกรอบมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (NETS-A) ของสมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (ISTE) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ด้านที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (Digital-Age Learning Culture) ด้านที่ 3 ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ (Excellence in Professional Practice) ด้านที่ 4 การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systemic Improvement) และด้านที่ 5 การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizenship)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ประจำปีการศึกษา 2566 ทั้งหมด 123 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน ครูผู้ปฏิบัติงาน 113 คน รวมทั้งสิ้น 123 คน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งพัฒนาขึ้นมาจาก เจษฎา ชวนะไพศาล (2563) โดยอ้างอิงตามกรอบมาตรฐานชาติ ด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (NETS-A) ของสมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (ISTE) ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ด้านที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ด้านที่ 3 ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ด้านที่ 4 การปรับปรุงอย่างเป็นระบบและด้านที่ 5 การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลและศึกษาจากตำรา หนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง ระดับการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันในสถานศึกษา เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งจะสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 25 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership)

ด้านที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (Digital-Age Learning Culture)

ด้านที่ 3 ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ (Excellence in Professional Practice)

ด้านที่ 4 การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systemic Improvement)

ด้านที่ 5 การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizenship)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.2 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 แบบมาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) โดยจะมีการคำนวณค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำมาจำแนกเป็นภาพรวมและรายด้าน โดยคะแนนแบบสอบถามจะต้องให้ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ จากนั้นนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็นโดยรวมและรายด้านและรายข้อ

3.3 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 นำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัย ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล 2) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ 3) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ 4) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5	ค่าเฉลี่ย μ	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน σ	ระดับภาวะ ผู้นำ	อันดับ ที่
ด้านที่ 1 การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์	4.08	0.70	มาก	4
ด้านที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.07	0.71	มาก	5
ด้านที่ 3 ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ	4.14	0.67	มาก	2
ด้านที่ 4 การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	4.10	0.63	มาก	3
ด้านที่ 5 การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	4.15	0.58	มาก	1
รวม	4.10	0.66	มาก	

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า 1. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยี มีการสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกันนำนโยบายสู่การปฏิบัติโดยการบูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและในชีวิตประจำวัน 3. ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีอยู่เสมอ 4. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองด้านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่เสมอ 5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ใช้เทคโนโลยีในทางที่สร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีและเคารพกฎกติกาตลอดจนไม่ให้เกิดโทษต่อตนเองและผู้อื่น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีประเด็นและข้อค้นพบจากการวิจัยมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ 1) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล 2) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ 3) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ 4) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันสถานศึกษาหลายแห่งมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ควบคู่ไปกับการบริหารของผู้บริหารและการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษามีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี สามารถนำไปปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการ

ที่สถานศึกษาเคยเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนแบบ On-Site ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อลงพื้นที่นิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด สนับสนุนให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งเสริมให้มีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีความตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการนำไปปรับใช้กับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา มีการระดมทุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อนำมาช่วยในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการปฏิบัติงาน สนับสนุนการเรียนการสอนด้วยจัดส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของสถานศึกษาเข้ารับการอบรม สัมมนา การเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากระบวนโครงสร้างพื้นฐานของสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาระบบ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีที่มีความทันสมัยให้เพียงพอต่อความต้องการ ครอบคลุมต่อการใช้งานและง่ายต่อการเข้าถึงของครู นักเรียนและบุคลากรของสถานศึกษา จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อดูแลและรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา ตลอดจนมุ่งเน้นเรื่องการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง ไม่ขัดต่อหลักจริยธรรมและหลักกฎหมายในสังคม ปัจจุบัน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวของผู้บริหารแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา ชวนะไพศาล (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา สุขวงศ์ ดร.นเรศ ชันธะรี และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2564) เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สรุปเป็นแนวทางการพัฒนาเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยี มีการสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกันนานาโยบายสู่การปฏิบัติโดยการบูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยวรรณ ตะเภาทอง และคณะ (2565) เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะคือ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสควรเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการการศึกษาและถ่ายทอดความรู้ให้กับครูและบุคลากรภายในโรงเรียน

2.2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวิชญ์ สนลอย อรพรรณ ตูจันทาและดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2565) เรื่อง ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาวิชาชีพ สนับสนุนให้ครู นักเรียนใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศระดับพื้นฐานได้อย่างคล่องแคล่วและสนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาครูและนักเรียนทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

2.3. ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักรินทร์ เหมหงษาและโยธิน ศรีโสภ (2564) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน และมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาและแสวงหาความรู้ในสิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลาเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์

2.4. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองด้านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่เสมอ ส่งเสริมให้มีการสร้างแพลตฟอร์มหรือแพตเทิร์นขึ้นมาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการดำเนินการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรา ธรรมวิทยา (2557) เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอน เข้าใจว่าเทคโนโลยีสามารถแบ่งเบาภาระงานของครูได้ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการหาข้อมูล การเตรียมการสอน การนำเสนอ และช่วยในการบันทึกผลการประเมินศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งการบันทึกผลการประเมินของผู้เรียนนี้จะช่วยให้ครูผู้สอนได้ประหยัดเวลาได้มากขึ้น สามารถบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ผู้บริหารควรจะมีการผลักดันให้มีการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม และควรมีการตระหนกอยู่เสมอว่า เมื่อครูได้รับการอำนวยความสะดวกจากอุปกรณ์เหล่านี้ จะส่งผลทำให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่

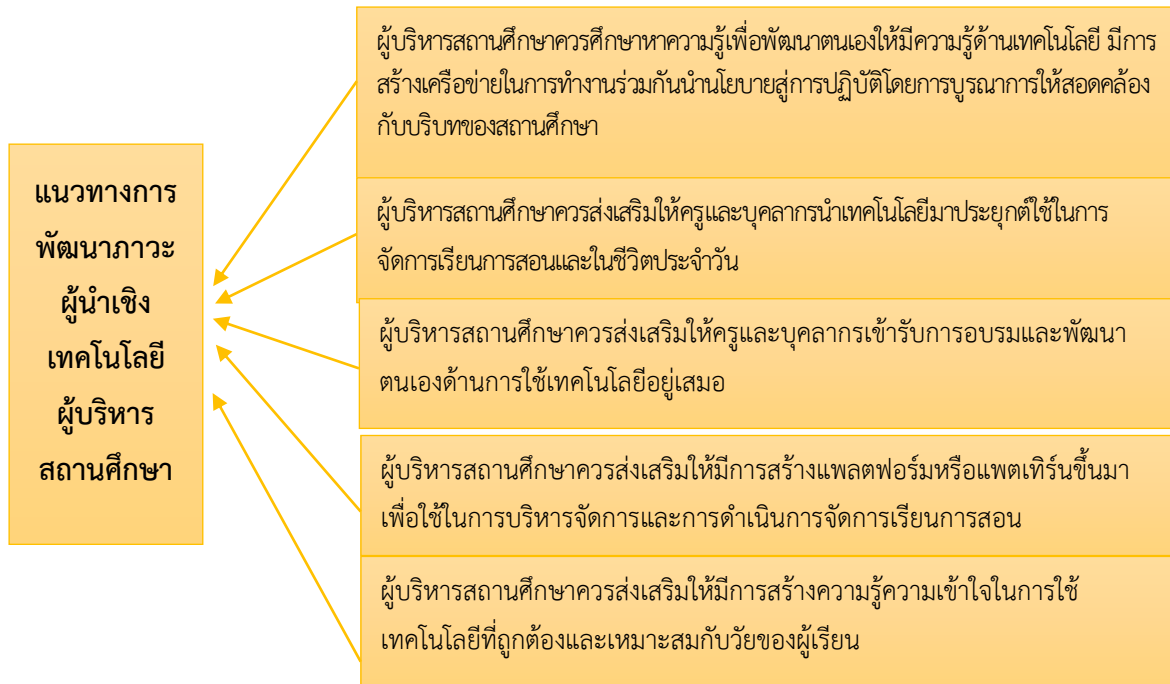
2.5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ใช้เทคโนโลยีในทางที่สร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีและเคารพกฎกติกาตลอดจนไม่ให้เกิดโทษต่อตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาณชนินทรีพรหมและชยาگانต์ เรืองสุวรรณ (2566) เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ และมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีมีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวมโดยคำนึงถึงความถูกต้องกฎหมายจริยธรรมจรรยาบรรณและความปลอดภัย ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งโดยผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีอย่างมี

จริยธรรมควรจัดอบรม สัมมนาเกี่ยวกับจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีและปลูกฝังให้บุคลากรในสถานศึกษามีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาต่อไป

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5” ผู้วิจัยสรุปองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีผู้บริหารสถานศึกษา

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นผู้นำเชิงเทคโนโลยีควรมีการส่งเสริมและสร้างรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังรวมถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาได้มีโอกาสใช้เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ในยุคดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อออนไลน์อื่นๆ เพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อและนวัตกรรมการสอนด้วยโปรแกรม ต่าง ๆ เช่น ใบงานจาก live worksheet สื่อการสอน Presentation จาก Canva เป็นต้น

สรุป

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยได้ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประเมินศึกษาอุปราชธานี เขต 5 โดยใช้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีตามกรอบมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาของสมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education: ISTE, 2019) พบว่า ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีให้ครบทั้ง 5 ด้าน โดยการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วิเคราะห์ทิศทางความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการนำมาใช้บริหารจัดการศึกษาเพื่อใช้กำหนดวิสัยทัศน์และเพื่อจะได้นำเอาเทคโนโลยีมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อออนไลน์อื่นๆ เพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อควบคุมดูแลและจัดการระบบฐานข้อมูลภายในสถานศึกษาด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ คำนึงถึงความถูกต้องและต้องถูกหลักกฎหมาย ไม่ประสงค์ร้าย ละเมิดหรือเปิดเผยสิทธิผู้อื่น เคารพกฎระเบียบ กฎกติกาการยาทาในการใช้สื่อออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

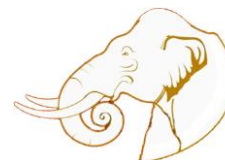
1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการกำหนดกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลที่ ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และง่ายต่อการใช้งาน มีการกำหนดพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำระบบเทคโนโลยีมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความสะดวกและทันสมัย

2. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้มีความคิดสร้างสรรค์สามารถออกแบบและสร้างนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้มีความน่าสนใจสามารถใช้ได้จริง มีการนำเอาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโตมประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. สำนักพิมพ์พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กัลยวรรณ ตะเกาทอง และคณะ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. *Journal of Modern Learning Development*, 7(2), 41-55.
- เจษฎา ชวนะไพศาล. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม สหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. DSpace at Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3304/1/61252310.pdf>
- ชัยวัฒน์ ผ่องสังข์และคึกฤทธิ์ ศิลาลาย. (2564). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 12(45), 11-20.
- ปานชนินทรพรหมและชยากานต์ เรืองสุวรรณ. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(2), 241-256.
- ภัทรา ธรรมวิทยา. (2557). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตธนบุรี. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 10(1), 1-13.
- ภูมิมา ภิญญินันท์. (2563, 7 พฤษภาคม). จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic/>
- ศักรินทร์ เหมหงษาและโยธิน ศรีโสภะ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*, 13(2), 36-53.
- อภิวิชญ์ สนั่นอย อรรถพรณ ตูจินดาและ ดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2565). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*, 5(1), 89-101.
- Helen, C. (2018). *Education Reimagined: Leading Systemwide Change with the ISTE Standards*. (USA: International Society for Technology in Education.
- International Society for Technology in Education. (2019). *ISTE Standards for Administrators (Permitted Educational Use)*. accessed October 1, 2019, available from shorturl.asia/EX4vm.
- Rosemary, P. (2011). *Technology Leadership for School Improvement*. SAGE Publications.
- Sharon, C. (2010). *The Many Faces of School Library Leadership*. ABC-CLIO, LLC.